

29
1919

სამშაბათი,
თებერვლის 11.

(იანვარს 28).

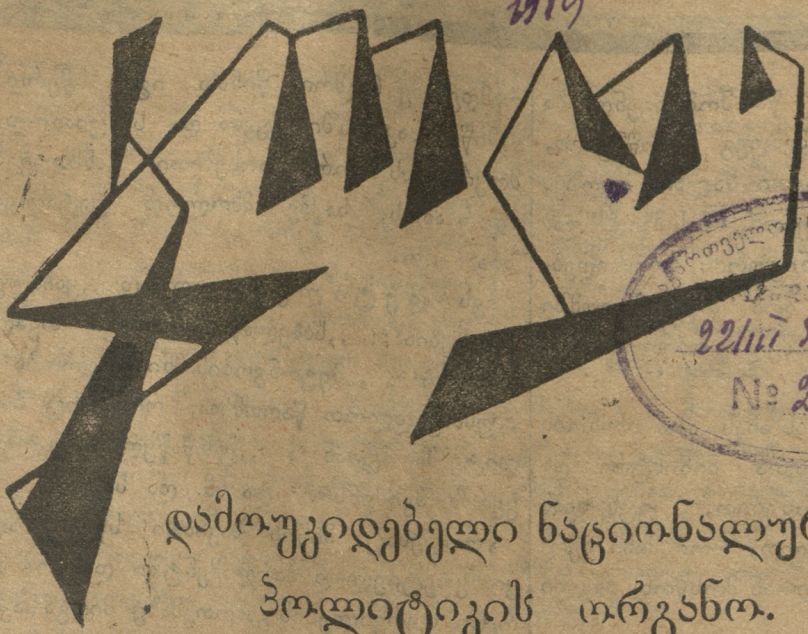
1919 წელი.

№ 29.

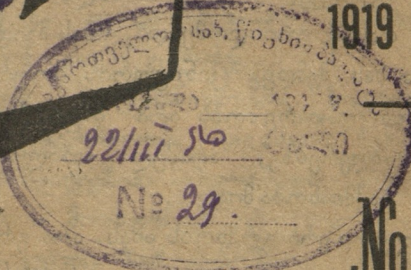
ფასი 50 კაპ.

ეროვნული
გინორთიქა

ს
ა
ს
ი

დამოუკიდებელი ნაციონალური
პოლიტიკის ორგანო.

პირველ ნომერს! ნომერი შენსევეს!
ნომერი ინტერნაციონალიზმისა, შენ მოკვამ შენი დრო!

მეორე ნომერს! ნომერი ხელ-თბილი „დემოკრატიის“!
ნომერი მონობისა — სპეკულიანტებისა, შენი დრო არ დაგეგმა!

მესამე ნომერს!
ნომერი ქართველი მეურნისა —
მიწის შესაგურისა! ნომერი
ქართველი ნაციონალისტებისა!
და ვარ მაგარი ისე, როგორც
„სალი კლდე“!

შედიდეთ!

საქართველოს ეროვნული პარტიის

საარჩევნო პლატფორმა.

მამულიშვილნო!

ეროვნული პარტიის ლოზუნგია „საქართველო ჯერ ქართველებისათვის“!

საქართველომ უნდა მოიპოვოს თავისი ისტორიული საზღვრები.

ეროვნული პარტია იცავს მტკიცედ ქვეყნის საკუთრების ხელუხლებლობას, როგორც ქალაქად, ისე სოფლად.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ ჩამორთვეულ მიწაში მამულის პატრონს მიეცეს მისი ფასი.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ მიწის საკითხი გარდაწყდეს სახელმწიფო, და არა ყაჩაღური წესით.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ ნეპოლიტანი იქმნას მიწების კერძოდ ყიდვა-გაყიდვა (ქართველებისთვის)

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ ნამულის ჩამორთვევა მოხდეს სხვაგვარად ისეთ შემთხვევაში, როცა ეს საჭიროა სხელმწიფო მოსაზრებით (ქართველ კაცებს და სახელობისათვის).

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ უცხოელებს (ოსებს სომხებს, რუსებს) აქედან მიწის შექმნა საქართველოში სანამ არ დაკმაყოფილება ქართველი გლეხობის საჭიროება (თავდაპირველად მიწა უნდა მიეცეს ჯარში ნამსახურ ქართველებს)

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ ნორმა მიწის მფლობელობისა ვადი-ღებულ იქმნას ყოველგან ადგილობრივი პირობების მიხედვით

მამულიშვილნო! არ შეცდეთ! არ მისცეთ ხმა არც ერთ სოციალისტურ პარტიას: სოციალ-დემოკრატები (მენშევიკები), ფედერალისტები, რევოლუციონერები ყველა ბოლშევიკური ჯურის ხალხი და სულ სხვისი საკუთრების წარმევაზე ფიქრობენ; ჯერ სოფელს მორჩებთან, მერმე ქალაქის შესაგურეს მისდგებიან!

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ მოსპობილ იქნას მონობის ტყვეობისა და სპეკულიანტების პრივილეგიები და ქართველ ვაჭარ-მრეწველს საშუალება მიეცეს წესიერად აწარმოოს თავისი საქმე.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ საქართველოს დასაცავად მოეწყოს ერთი, მთლიანი სამხედრო ძალა — მუდმივი გეგული არული ჯარი; ყოველივე სხვა გვარი პარტიული რაზმები და გვარდია უნდა გაუქმდეს.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ დაუყონებლივ მოხდეს სრული ნაციონალიზაცია ყველა დაწესებულებათა (თავდაპირველად თფილისის ქალაქის თვითმართველობისა) და თანამდებობანი, რომელიც უცხოელებს აქვთ დაკავებული, გადაეცეს ქართველ მოხელეებს.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ დაცული იქნას ეკლესიისა და სამღვდელთა კონფესიის დოგმათი და მთავრობა მეტის პარტიის ცემით მოეყაროს ქართველი ხალხის სარწმუნოებრივ მოთხოვნებებს.

მამულიშვილნო! არ შეცდეთ! არ მისცეთ ხმა არც № 2-ს „ეროვნულ-დემოკრატიის“ (განვით „საქართველოს“) არც რადიკალ-დემოკრატებს და არც უპარტიო დამოუკიდებლებს ესენი ყველა მენშევიკების მიჩანალო პარტიებია, ნამდვილი ეროვნულ-დემოკრატიული პროგრამა მათ არა სწამთ და ამიტომაც ხელი მოაწერეს ნ. ხომერიკის მიწის კანონებს.
მამულიშვილნო, მხოლოდ, „საქართველოს ეროვნული პარტია“, დაიცავს მტკიცედ, ისე როგორც „კლდე“ სახელმწიფოებრივ პროგრამას.

ს ი ა № 8

„საქართველოს ეროვნულ პარტიის“ კანდიდატები

დამფუძნებელ კრების არჩევნებისათვის.

1. ვეშაპელი (ვეშაპიძე) გრიგოლ გიორგის ძე; პარლამენტის წევრი, გაზეთ „კლდის“ რედაქტორი.
2. ქარუმიძე შალვა ალექსანდრეს ძე; პარლამენტის წევრი; განათლების კომის. წევრი.
3. ვაჩნაძე დავით ვლადიმერის ძე; პარლამენტის წევრი; სამხედრო კომისიის წევრი.
4. გაბაშვილი რევაზ (ლევანთაძე) ალექსანდრეს ძე; პარლამენტის წევრი, გზათა კომისიის წევრი.
5. მაჩაბელი მიხეილ ვახტანგის ძე; პარლამენტის წევრი, აგრარულ კომისიის წევრი.
6. ჯავახიშვილი დიმიტრი ვასილის ძე; ექიმი, პარლამენტის ყოფ. წევრი.
7. ცაგარელი ალექსანდრე ანტონის ძე; პროფესორი.
8. სარაჯიშვილი ალექსანდრე თედორეს ძე; მრეწველი.
9. გაბაშვილი ნიკოლოზ სოლომონის ძე; ინჟინერი-ქიმიკოსი, კომერსანტი.
10. ორბელიანი გიორგი ილიას ძე; გენერალი.
11. ჯანდიერი ნიკოლოზ ალექსანდრეს ძე; ექიმი.
12. ელიაშვილი ივანე სპირიდონის ძე; ექიმი.
13. კახანიანი (ქანტარია) კონსტანტინე გრიგოლის ძე; ლიტერატორი.
14. ეკალაძე ია. (კინცაძე) იაკობ თომას ძე; ლიტერატორი.
15. ლოლბერიძე დავით სიმონის ძე; ლიტერატორი.
16. კელიძე დავით ბესარიონის ძე;
17. ციციშვილი ივანე გიორგის ძე; მიწის მესაკუთრეთა „ქაჯორის“ წევრი.
18. იშხნელი მიხეილ ნიკოლოზის ძე; ექიმი.
19. ლუღუშაური ბართლომე; მღვდელი.
20. ივანიკი ტარასი; დეკანოზი.
21. მამარაძე გიორგი გრიგოლის ძე; ლიტერატორი.
22. სიღამონ-ერისთავი ვალდერიან; მხატვარი.
23. ნიჟარაძე რაფაელ; პედაგოგი.
24. კიკაბიძე ლადო სპირიდონის ძე; სტუდენტი.
25. ქასრაშვილი ქსენეფორე ნიკოლოზის ძე; მუშენი.

თფილისი, თებერვლის 10

რაი და ბ. შამუგაძე

ერმა უნდა იცოდეს ის, რაც ხდება დღეს მის გარშემო. ყოველი ქართველი სავსებით უნდა შესწავლოს იმ ხიფათს, რომელიც მოელის ჩვენს სამშობლოს, ჩვენს თავისუფლებას.

მუქარა აღიმართა არათუ რევოლუციის მონაპოვარზე და ეროვნულ-მოქალაქობრივ გამარჯვებათა წინაღობაზე, არამედ იგი უპირებს შემსურვას თვით ჩვენ სამშობლოს და მშობელ ხალხს.

სამწუხაროთ და სავალალოთ ჩვენმა გარეშე საქმეთა სამინისტრომ თავის მოქმედებით ყოველივე რწმინა და გვიკარგა თვისდამი და ჩვენ არ გვჯერა არც მისი ლათაიებები და აშკარად მოგახსენებთ ნაკლები წარმოდგენისა ვარა მის სადღეისო და მომავალ კურსზე.

ბნი გეგეპკორი საბედისწერა კვალით აღინიშნა საქართველოს აწმყო ცხოვრებაში. მისი პოლიტიკა ეროვნულის თვალსაზრისით მთლათ პასუხისა და მკვდარი შინ და გარეთ.

გარეთ ჩვენი სამინისტრო კვლავ ეროვნულ სახელმწიფოსათვის უჩვევ და უცხო ინტერნაციონალურის ენით ლაპარაკობს და არსიყაფის ისეთ საზოგადოებრივ წრეებთან, რომელნიც მეტათ ნაკლებათ გქაშნიკებათ იმათ, ვისგანაც დღემდის დადებითი პასუხისა მოსულნი და ვის ხელშიაქველნი მსოფლიოს ბედია ჩავარდნილი.

შიგნით მთლათ მკვდარი და მიძინებულნი ის გრძობა, რომლიც დღეს სუვერენიტეტის უნდა სკარბობდეს.

ჩვენ გვაწარმოებინეს აშკარა ომები და გარეშე საქმეთა სამინისტრომ ისეთის საფერავით შეღება და ისეთის ბურუსით შემოსა, — რომ ქართველმა ერმა არ იცის დღემდის — ბორჩალოში ომი გვექონდა სომხის ერთან სამშობლოს დასაცველად, თუ ავანტიურისტებს და ავაზაკებს ევოგემოდით უბრალო ყაჩაღებისათვის? ერმა არ იცის, რისთვის აღითხარნენ ძვირფასი სამარხნი სამშობლოს ხსნისათვის თუ ვინმე მცარეკვლათა დასჯისათვის? ყოველი ომი ძვირათ უჯდება ქართველ ერს ბ. გარეშე საქმეთა მინისტრის უმეტროებისათვის. ბრბა ყვავით მხოლოდ მაშინ დაიჩხვლებს ბნი მინისტრი, როცა თავში მორტყმული კტი დაარტყანებს.

ისეთის რეგვენულის დაქინებით გვიქარწყლებს ხოლმე ბნი გეგეპკორი უჩვე მომხმარ ფაქტს, რომ კაცმა არ იცის ასე მწარეთ რით დაგვეცინა ბედმა და ეს ბრბა აღამიან რად მიახტა ისეთ ადგილს საცა კაცს დღეს ასი თვალი და ასი ყური უნდა ჰქონდეს.

დაგვეცენენ სომხები, ამოგვეღიტეს მოღარაჯენი, გაღმოლახეს კორინჯ-სატურის კამენკას ხაზი, მოადგენ სადახლოს და ღმანის და მინისტრი პარლამენტიდამ არწმუნებდა აქ ქართველ საზოგადოებას და იქ სასიკვდილოთ განწირულს ჯარს — რომ მხოლოდ გაუგებრობა სომხებთანაო.

სწორედ ასეთივე ამბავი მოხდა ახალციხე-ახალქალაქში. ასეთივე ამბავი სიტყვა სიტყვით განმეორდა სოკაში. გენ. კონიაშვილი ატყობინებს ყველაფერს. სთობს დახმარებას და ბნი მინისტრი კი ანუ-გვემებს სრულიათ უსაბუთოდ, რადგან იმ საბუთებს, რომელსაც ინგლისის წარმომადგენლები აქ იძლეოდენ მხოლოდ ისეთი უტიფარი ადამიანის თვალში უნდა ჰქონოდა, ფასი, რომელსაც გარეშე საქმეთა მინისტრობა კი არა, ჩვენში რომ იტყვიან, ოთხი თხის პატრონობა არ მიეზარება.

ყოველი ჩვენი ომი ასეთი ბეცი პოლიტიკის წყალობით ერთი და იმავე საბედისწერა სურათით იწყება. მინისტრის ტელეგრამებით დაიმედებულს, ხიფათის არ მომლოდინე ჯარს თავს ესხმის მტერი და ან მშუსრავს ან ტყვეთ მიუდის. შემდეგ აღსდგება ერი სამშობლოს დასაცველად, აღიმართება. მისი მარჯვენა აქტიურად და ბატონ მინისტრს მზად აქვს ცოვი წყალი.

თუ საქართველო და ქართველი ერი იქამდის ბრბა და მოუშეაღებელია, რომ იგი არ გრძობს მთელ იმ დანაშაულს, რომელიც ჩადინეს ბორჩალოს ომის შემდეგით და ერის მოზღვანებულ ენერგიის ჩანულებით — იგი მართლა ღირსი არა ყოფილა სახელმწიფოებრივი ცხოვრებას! დღეს ყველა ვგრძობთ ამას, მაგრამ ჩვენი გულკეთილობის წყალობით დანაშაული ვაპატივეთ და ყველაფერი დავივიწყეთ.

ბევრმა ვიცოდით და ჩვენ პარლამენტიდამაც აღინიშნეთ და ესლა კი ყველა ვგრძობს, თუ როგორ წავავთ იქაც, საცა მოგვებს ვაპირებდით.

ინგლისის აქაური წარმომადგენლობა სწორედ ბორჩალოს შემდეგ დარწმუნდა, რომ საქართველო ისეთი ხალხის ხელშია რომ რასაც მონდომებდა, იმას ჩადინდა. და მას შემდეგ ცინიკურის მოურიდებლობით დათარეშობს არა თუ ბათუმში და საზღვრებზე, არამედ თბილისშიაც, ჩვენ საქმიანობაშიაც...

ქართველი ერი გრძობს ამას. არა გრძობს მხოლოდ გარეშე სამმეთა მინისტრი და ქარაფშუტა თავმოწონებით, უცხადებს პრესის წარმომადგენელთ, რომ მისი პერსონა და პოლიტიკა ძალიან მოსწონს ინგლისის გენერალს.....

კმარა ამდენი შეცდომა და დანაშაული.....

ერს ასეთი პასიობა ვერ იხსნის.

ერი გადმოშლის საქმით იმას, რასაც გრძობს და აჩვენებს ბნი ინგლისის გენერალს რომ სხვანაირი მოსაწონი თვისებებიც აქვს ქართველ ხალხს. აჩვენებს რომ ბრიტანიის წარმომადგენლობა ზუღლუსთა ქვეყანაში კი არ არის მოსული, არამედ ისინი არიან მოსულნი ისეთ ქვეყანაში, რომლის მრავალსაუკუნოებრივი ისტორია არის ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის და ამ დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში არის ნაკვეთი მისი კულტურაც და ეროვნული სახიერებაც. აქ ის ხალხია რომელმაც არაფის არ შეარჩინა ვერავი პოლიტიკა, და ამ ასი წლის წინეთ ამ ევრაგობისათვის არა ერთი და ორი რუსი გენერლის თავი ვაგზანა დამარტებული უკან

პრემის მაგიმარი

ამას წინად ვაზ. „საქართველო“ ჩიოდა, რომ გორის მაზრაში და სხვაგან ვიდაც ბოროტგამზრახველები ავრცელებენ ხმას, ვითომ ეროვნულ-დემოკრატებმა უღალატეს პროგრამას და შეუერთდენ სოციალ-დემოკრატის უმთავრეს საიფხებში, აგრარულში, ომისა და ზავის და სს. და რომ მეორე ნომერი აღარ ასრულებს თვის დაპირებათ, აღზად ამ ხმების შიშით, „საქართველოს“ № 31-ში მოთავსებულთა წერილი ბნი ვაზავასი, „მიწის საკითხი“. რაც სწერია:

„მეგრის საკითხები (მიწის შესახებ), სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისით თუ შეხედავ, უარყოფილია და უყურადღებოდ დატოვებული“.

„ჯერ ჩვენი შეგნება და სინიდისი სრულებით ვერ ურიგდება იმას, რომ მიწა ჩამორთმეულ იქმნას უსასყიდლოდ. უსასყიდლოდ ჩამორთმევა არის ტაცობა და ყაჩაღობა“.... და

„როცა სახელმწიფო ადგება ყაჩაღობის გზას, იგი მხოლოდ ბუღდა ან უზურპატრების, ან უბრალო ბანდიტების“.... და „მიწის ფასი, თუ რეფორმა საკირო, უნდა დააწვეს მთელ ერს და არა მხოლოდ ერთ კლასს“.... და

„იმისთანა მეურნეობა, სადაც დაბანდებულია მრავალ წლების განმავლობაში ბევრი-შრომა, ფული. და ენერგია, ყოველთვის მეტ ნაყოფს იძლევა, მაშასადამე ეროვნული სიმდიდრე უფრო იზრდება“.... და „უმიწაწყლო გლეხი მიწას ვერ შეიძენს და თუ შეიძენს, ვერ დაიმუშავებს, რადგანაც აქაც საკიროა ფული, ხარკამერი და სს“.... და

ადამიანს ეგონება, რომ ეროვნულ-დემოკრატული პარტია მართლაც დასდგამა გონიერულს სახელმწიფოებრივ გზას და მიწის საკითხზე ასეთი საღი მოსაზრებისა არის.

მაგრამ ნუ დავაგვიწყებთ, მკითხველო, პირველი აბზაცი ამ წერილსა და თქვენ აღვივლად მიხედებით, რომ ეს „გონიერი აზრები“ მოპარულია, „საქართველოს ეროვნული პარტიის“ პროგრამიდან და ეროვნულ-დემოკრატებმა ამაზედ უკვე ცხრაჯერ უარი სთქვეს, როგორც პეტრე მოკიქულმა ქრისტეზედ — ძლიერთა შიშით. „საქართველოს“ დავიწყდა, რომ სულ

რამდენიმე ნომრის წინად იგი სწერდა: „მიწის საკითხი ჩვენს სამშობლოში მოკრატის შორის არსებობს განსაკუთრება აღარ არის, საქმე მხოლოდ დეტალშია“....

ეს დეტალები აღზად „ყაჩაღური წესია“; „სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისი“; „მეურნეობის მნიშვნელობა“; „უსასყიდლოთ წართმევა, როგორც ბანდიტებმა იციან“; „უმიწაწყლო გლეხი ვერას შეიძენს“ და სს. და სს.

როდესაც მიწის საკითხი სწყდებოდა კონკრეტულად პარლამენტიში და არა მარტო სურვილების გამართებაზე მიდგა საქმე მაშინ ეროვნულმა-დემოკრატებმა დაუქირა მხარი მუხლ-მუხლობრივ ამ „ყაჩაღური-ბანდიტური“ კანონპროექტს და უფრო შორსაც წავიდა: როცა შემოტანილი იყო დამატებითი კანონპროექტი, რომლის წყალობით ოსებს, სომხებს, რუსებს და ყველა ჩვენ მტრებს ჩამორთმეული მიწები ემდევათ უფასოდ (მაშინ როდესაც ჩვენს ქართველ გლეხებს ერთმევათ დესეტინაზედ ასთუმნამდე), — ეროვნულმა დემოკრატებმა მხარი დაუქირა ასეთ ვერაგულ კანონპროექტსაც.

„საქართველო“ იმასაც სწერდა და სწერს, რომ ახლა სოციალ-დემოკრატია აკეთებს „ეროვნული დემოკრატის საქმეს და გაუგებრობაა, რატომ მათ არ უთმობს სახელმწიფოს სკირიაა“. მაშასადამე პრინციპიალური განსხვავება აღარა ყოფილა და დავა მხოლოდ აღ გი დ ე ბ ზ ე ა, თუ ვინ უნდა იყოს მინისტრებდ რამი შვილი და ქორდანია, თუ ქიქოძე და ვაზავა.

სახელმწიფოსათვის კი, ევონებთ, ერთნაირად საზარალო და „ბანდიტურია“, ვინ განახორციელებს „ბანდიტურ“ კანონებს.

და როცა ამის შემდეგ „საქართველო“ ჩივის ბოროტგამზრახველების ვავრცელებული ხმებზედ, ჩვენ გვგონია ეს ბოროტგამზრახველები მათსვე პარტიაში არიან, რადგან „საქმემან თქვენმან ვამოგაჩინათ“ თქვენ და რაშუაშია აქ სხვისი ხმები: თქვენვე სწერთ და საქმითაც ამტკიცებთ, რომ თქვენსა და სოციალ-დემოკრატის შორის განსხვავება აღარ არისო. და ვილას ემდურით, პროგრამის ღალატს ტყუილად გვაბრალებენო, რაც მოვივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო, ნათქვამია და შეტადრე თქვენს პარტიას, საცა იმდენი პროგრამაა, რამდენი თავიცაა, დავითაც და გერონტიცა.

მიწის საკითხი.

მიხეილ მაჩაბაღის სიტყვა*).

ბატონებო, პარლამენტის წევრონი! მომხსენებელმა აღიარა რომ ეს კანონპროექტი ყოფილ სანადელო-სახანინო, სახანინო და სხვა მიწების კერძო საკუთრებად აღიარების შესახებ უღავოდ იყო მიღებული კომისიაში. მე უნდა აღვნიშნო, რომ სოციალ-დემოკრატების გარდა არავინ იყო კომისიაში და რასაკვირველია უღავოდ იქნებოდა ეს კანონპროექტი მიღებული. (ხმა მარცხნიდან: ვისი ბრალია რომ არ მოხვედით!)

მე გთხოვთ მომცეთ ნება, რომ ჩვენი აზრი ამ კანონპროექტის შესახებ აქ მინც გამოეთქვა, რადგან აგრარულ კომისიის უკანასკნელ კრებაზე როცა მე მიველ ჩვეულებრივ საღამოს შედ საათზე კანონპროექტი უკვე მიღებული ჰქონდათ სოციალ-დემოკრატებს რომელიც ექვს საათზე შეკრფილიყვენ და მე ნება არ მომცეს. ორიოდ შესწორება მინც შემეტანა. იმ ამის შემდეგ ბატონ მომხსენებელს ის მაინც აღარ უნდა ებრძანებინა, რომ კანონპროექტი უღავოდ იქმნა მიღებული აგრარულ კომისიის მიერო.

ეს კიდევ არაფერი თვით სათაურიც კანონპროექტისა შეუფერებელია მაგრამ ამაზე მეტ მოგახსენებთ. აქ წარმოდგენილია მარტო კანონპროექტი, ნახევარ ფურცელზე

* თქვენი პარლამენტი.

ქვემოთწერილი

ზე მოთავსებული, მას არ აქვს დართული არც ციფრები, არც დასაბუთებული აზრი. კანონი კი ეხება ორ მილიონ ყოფილ გლეხობას და სამ მილიონზე მეტს მიწის რაოდენობას. ზნ მისი, როცა ჩვენ გამოვაცხადებთ საქართველოს დამოუკიდებლობას, თქვენ დაამტკიცეთ ის კანონები, რომლებიც გამოცემული იყო ძველ მთავრობის მიერ და რომლებიც ეხებოდნენ გლეხთა უფლებებს. ესაა რასაკვირველია თქვენ შეგიძლიათ იმ კანონების გაუქმება მაგრამ თქვენ ჯერ ესეც არ მოგისტინათ და შემოგაქვთ ასეთი დაუსაბუთებელი კანონპროექტი, რომელიც არის მხოლოდ დარღვევა, უბრალო დარღვევა ჩვენს მეურნეობისა.

კანონმდებელს ხომ ამ კანონპროექტით გამოეცხადებინა: ამიერიდან საქართველოში მყარდება კერძო საკუთრება და მისი ფორმები იქნება.

ჩვენ მომხრე ვართ რომ საქართველოში მიწებზე იყოს დაწესებული კერძო საკუთრება. დღევანდელი თქვენი კანონპროექტი კი ჩამოყალიბებულია ისეთ ფორმად, რომ იგი დიდ არგვ-დარგვს გამოიწვევს და ამიტომ არ შეგიძლიან დავტოვოთ ის არ შევცხათ მას.

ვნახოთ ჯერ სათაური ამ კანონპროექტისა. აქ სწერია. კანონპროექტი ყოფილ სანადელო, სახზინო, სახაზინო და სხვა მიწების კერძო საკუთრებად აღიარების შესახებ. მაშასადამე როგორც ხედავთ ამ კანონპროექტის ძალით ყოველგვარი მიწები კერძო საკუთრებად უნდა იყოს აღიარებული თვით თავად აწინაურება რომელიც ესარჩლებოდა გლეხებს (ხმა: თავდაწინაურება ესარჩლებოდა?) დიახ, ესარჩლებოდა — იგი უმტკიცებდა მაშინდელ მთავრობას, რომ იგი, დროებით ვალდებული თუ სხვა, ყოველ გლეხს სახაზინო ერთი და იგივე უფლება და ერთი და იგივე მოვალეობა უნდა ჰქონოდა.

გასაოცარია სწორედ ის გარემოება, რომ დღეს რევოლუციის ხანაში ჩვენ კიდევ ვერ დავივიწყეთ ძველი დანაწილება გლეხკაცობისა და ძველებურად ვსთხზავთ კანონებს „ყოფილ სანადელო, სახაზინო, და სხვა მიწების კერძო საკუთრებად აღიარების“ შესახებ.

განა დრო არ არის ყოველი სოფლის მეურნე, სოფლის მუშაკი ერთი უფლებით და ერთი მოვალეობით და სახელმწიფოებით ვლიაროთ და ძველი ნაშთები სრულიად გავაუქმოთ?

სოციალისტები ბრძანდებით და ცხოვრებაში ისეთი აზროვნება და შემოქმედობის ნიჭი ვერ გამოიჩინეთ, როგორიცაა ჰქონდა ახლო წარსულში თქვენგან დევნილს და ათვალწუნებულს თავად აწინაურებას. გეცინებათ? არა გჯერათ? მაშ, აბა მოისმინეთ ის მოსაზრება თავად აწინაურებისა, რომელიც დაბეჭდილია ამ წოდების დამტკიცებულ მოხსენებებში.

„თფილისის გუბერნიის თავად-აწინაურების არაჩვეულებრივმა კრებამ, თავის სხდომაზე, რომელიც მოხდა 5 ივნისს 1907 წელს დაამტკიცა მოხსენება „სამიწადამოქმედო კომისიისა“.

ეს ხანა, რეაქციის ხანა გახლდათ და თავად-აწინაურებას შეეძლო გლეხკაცობაზედ სულაც არ ეზრუნა, მაგრამ სწორედ ამ დროს თავად-აწინაურება თავის წოდების ინტერესებზე კი არა ზრუნავდა, არამედ გლეხკაცობაზე. იცინეთ, იცინეთ: აი რა სწერია ამ დამტკიცებულ მოხსენებაში.

„არ არის საჭირო იმის მტკიცება, რომ სახელმწიფოში ყველა მიწაზე მომუშავე, უნდა სარგებლობდეს ერთნაირი უფლებებით და ყველა თანამართლ უნდა ინაწილებდეს სახელმწიფო მოვალეობასაც. დაყოფა გლეხების უფლებებისა, მდგომარეობისა და მოვალეობის მხრივ, სხვა და სხვა კატეგორიებით, არის რაღაც ანაქონიზმი და წარსულის ნაშთი. მაგრამ ვეჭვობთ, რომ შესაძლებელი ვახდეს მათი სრული გათანასწორობა უფლებებრივ. სანამ არ მოხდებ-

ბა სრული ლიკვიდაცია დროებით ვალდებული მდგომარეობისა სხვადასხვა სერვიტუტებისა და ბატონ-ყმობის ყველა ნაშთებისა და აგრეთვე მიწათა საკითხის სამართლიან გადაწყვეტამდე.

ამიტომ თავად-აწინაურება მოვალეობად უნდა აღიარდეს თავად-აწინაურების ნაშთებისა და სხვადასხვა სერვიტუტებისა და ბატონ-ყმობის ნაშთებისა. ამის შესახებ უფრო ვადაქრით აი, რა აზრს დაადგა თავად-აწინაურება თავის მოქმედებაში:

„გარდა გადმოსახლებულთ. საქმის გაუქმებისა და საერობო დაწესებულებათა შემოღებისა, რომ საჭიროთ მოეწყოს და გადაწყდეს მიწის საკითხი, დაბეჯითებით მოვითხოვთ, რომ გათანასწორებულ იქნას ყველა კატეგორიის გლეხები უფლებრივად (სახაზინო, მესაკუთრე, ყოფილი საეკლესიო, დროებით ვალდებულნი, ხიზნთა და სხვათა)**).“

თავად-აწინაურების აზრით ყოველი შეურნე სოფელში უნდა ყოფილ იყო აღქურვილი ერთის უფლებით და ერთის მოვალეობით და ამასთანავე ყველანი ერთგვარად უნდა ყოფილიყვნენ მოწყობილი მიწით და მთავრობის დახმარებით. მე გვანებ, ამის წინააღმდეგ ვერა თქმის რა დღესაც და ამიტომ როგორ შეიძლება მხარი დაუჭიროთ იმისთანა კანონპროექტს, რომელიც ახალს არას მოასწავებს გლეხკაცობისათვის გარდა იმისა, რომ ვითომ მათ საკუთრებათ ეძლევათ მათთვის მიწები. ჩვენ ეროვნული ინტერესების თვალსაზრისით, რასაკვირველია, მომხრენი ვართ მიწა საკუთრებათ დაუმტკიცოთ სოფლის მუშაკთ, მაგრამ არა ისეთი კანონებით, რომელიც არევის მეტს, ანარხიის მეტს არათერს უჭადის ჩვენს ხალხს.

ჩვენი პარტია.

ჭუთაისის ორგანიზაცია.

შაბათს, 8 თებერვალს, პარლამენტის წევრმა გ. ვეშაპელმა წაიკითხა საჯარო მოხსენება დამფუძნებელი კრებისა და პარტიების შესახებ; ლექციის შემდეგ გაიმართა კამათი: ოპონენტათ გამოვიდა მხოლოდ ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის წარმომადგენელი ბ. თორაძე, რომელმაც სათანადო პასუხი მიიღო მომხსენებლისაგან.

შემდეგ მოხდა საორგანიზაციო თათბირი. ეროვნულ პარტიის ჭუთაისის კომიტეტის თავდამარცხე არჩეულია კ. კაპანელი, მდივანთ დ. ლომობერიძე, წევრებად ნ. ლორთქიფანიძე, ი. გაბაშვილი და ქ. კასრაშვილი შესდგა აგრეთვე ჭუთაისის მზრის კომიტეტი; პარტიის ბიურო მოთავსებულია ორპირის ქუჩაზე დ. ლომობერიძის სახლში, სადაც წინაღ მოთავსებული იყო ეროვნულ-დემოკრატიული ბიურო...

ამ დღებში ჭუთაისში გამოვა სავანგებო საარჩევნო ვახეთი ეროვნული პარტიისა.

ხესტაფონის ორგანიზაცია.

ხუთშაბათს, 6 თებერვალს, გ. ვეშაპელმა წაიკითხა საჯარო ლექცია დამფუძნებელ კრებაზე; ოპონენტებად გამოვიდნენ ივ. გომარეთელი, რაფ. ჩხილაძე, აკ. პაპავა და იოს. მუჭავარბანი;

ხესტაფონში უკვე მოწყობილია შორაპანის საშორეო კომიტეტი ეროვნულ პარტიისა პესარიონ კელენჯერიძის თავდამარცხებით;

ეროვნულ პარტიაში გადმოვიდა ბოსლევის რაიონის მთელი ეროვნული დემოკრატიული ორგანიზაცია.

ქალაქ ხესტაფონში ეროვნულმა პარტიამ

*) отчет о деятельности земельной комиссии Дворянства Тифлисской губернии 1907—1908 гг. 20.

**) იქვე 23. 19.

ტიამ გაიყენა 1 — ხმოსანი, ეროვნულ-დემოკრატიებმა — 5.

საჩხერის ორგანიზაცია.

პარასკევს 7 თებერვალს, საჩხერეში შესდგა გ. ვეშაპელის ლექცია დამფუძნებელი კრების შესახებ; ადგილობრივმა სოც.-დემ. ორგანიზაციამ სავანგებოდ დაიპარა ოპონენტად ბ. ნ. ი. გომარეთელი; სხვა პარტიების წარმომადგენელთ არ უღაპარაკათ; ლექციას დაესწრო მრავალი გლეხობა, რომელიც ტრანსკრებით შეხვდა ეროვნულ პარტიის პროგრამის განმარტებას.

საჩხერეში მოწყობილია საორგანიზაციო კომიტეტი ეროვნული პარტიისა, რომელმაც უკვე გახსნა საარჩევნო ბიურო ა. კახანაძის მალაზიაში.

მოხალისეთა ჯარის უაგონსა საპარტიოლოში.

საგარეო მინისტრის ნოტა ყველა სახელმწიფოთა მისიებს.

თფილისში მყოფ ყველა უცხო სახელმწიფოების მისიათა უფროსებს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ შემდეგი შინაარსის ნოტა დაუგზავნა: „თფილისში მიღებულ ოფიციალურ ცნობებით მოხალისეთა ჯარის სარდლები სოხის აღების შემდეგ აპირებენ დახვრიტონ იქ მყოფი საქართველოს ყველა თანამდებობის პირნი: სახელმწიფო ქონებათა ვამგე და გლეხთა კავშირის თავდამარცხე ვასილივეი, შრომის კომისარი ინჟინერი ცვანგერი, პუბლიცისტი პეტროვი (გარბი) და სხვა. აღნიშნული პირნი ცნობილნი არიან შთერუსეთში თავისი წარსული მოღვაწეობით და ჩვენთან საპასუხისმგებლო თანამდებობანი ეჭირათ. ვაუწყებთ ამას თქვენ აღმატებულებათ, რათა მიიღონ თქვენის მხრით შესაფერი ზომები მოხალისეთა ჯარის სარდლობის მიერ თავის მტრად მიჩნეულ პირთა ასეთ დასჯის ასაცილებლოთ. საქართველოს მთავრობა გიცხადებთ, რომ თუ მოხალისეთა ჯარის სარდლობამ ასეთი შემადრწუნებელი საქმე ჩაიდინა, ან თუ რაიმე რებრსიებს მიმართა ადგილობრივ მცხოვრებთა მიმართ მათი წარსული მოღვაწეობისა და ან საქართველოს რესპუბლიკისადმი სისასტიკისთვის, მაშინ საქართველოს მთავრობა სასტიკ ზომებს მიმართავს იმ პირთა წინააღმდეგ, რომელნიც საქართველოში სცხოვრობენ და რაიმე კავშირი აქვთ მოხალისეთა ჯართან. საგარეო საქმეთა მინისტრი ე. გეგეჰკორი.

მინისტრის ნოტა ინგლისის მისიას.

საგარეო საქმეთა მინისტრმა ინგლისის მისიის უფროსს შემდეგი შინაარსის ნოტა გაუგზავნა:

„თქვენ აღმატებულების მოხსენება, რომ საქართველოს მთავრობამ არა ერთხელ განაცხადა სოხის ოლქის დაცლის სურვილი მხოლოდ იმ პირობით, რომ მომხდარიყო სადავო ზონის ნეიტრალიზაცია და იქ ინგლისის ჯარის ნაწილი დაბანაკებულიყო. საქართველოს მთავრობის აზრით საკითხის თაიდან ავცილება შეტაკება საქართველოსა და მოხალისეთა ჯარს შორის. მოხალისეთა ჯარის მზაკერული თავდასხმა და საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ სამხედრო მოქმედების დაწყება ნათელიყოფს ასეთ შეხედულების სისწორეს ამ ფაქტიდან გამომდინარეობს ერთი ურყევი დასკვნა, რომ ასეთი თავდასხმების თავიდან აშორების მიზნით საქართველოს მთავრობა ვერ დაუშვებს, რომ საქართველოს მოსაზღვრე ნაწილი მოხალისეთა ჯარს ეჭიროს. ამის გამო საქართველოს რეს-

პუბლიკის მთავრობა წინააღმდეგობა აღმოგვიჩინდოს სოხის ოლქის მოხალისეთა ჯარისაგან და მოხდეს მისი ნეიტრალიზაცია ინგლისის პიკეტების იქ შეყვანით, ვიდრე ამ სადავო ზონის საკითხი საბოლოოდ საზავო კონფერენციაზე გადაწყდებოდეს.

მაგრამ ვიდრე ეს მოხდებოდეს საჭიროა მიღებულ იქნას ზომები მოხალისეთა ჯარის წინსვლის დაუყოვნებლივ შესახებ. საკითხის გადაჭრის ჩვენ მიერ ნაჩვენებმა საშუალებამ თანაგრძობა უნდა ჰპოვოს ინგლისის ჯარის სარდლობის მხრივ რათა აღდგინდ იქნეს წესიერება და აცილებულ იქნას მომავალში შეტაკება. ჩვენმა წარმომადგენელმა ბათუმში პოლკოვნიკ გვედევანიშვილმა ოფიციალურად გვაუწყა, რომ თებერვლის 7-ის წარუდგა ბათუმის გენ. გუბერნატორს განსაკუთრებული მნიშვნელობის ორ საჩქარო საქმეზე მოსალაპარაკებლოთ. ეს საქმეები იყო: 1) შემთხვევა, როცა მდ. პოლოქის ხილთან მდგარმა მცველმა რაზმმა სროლა აუტეხა საქართველოს მოსაზღვრე დარაჯებს თებერვლის 5-8 დამგს, რომლის დროსაც დაიჭრა ქართველი ჯარისკაცი. 2) თებერვლის 5 სოფ. არადილში უკანონოდ დააპატიმრეს საქართველოს არმიის ოფიცერი აბაშიძე, რომელიც არმიით ბორჩხაში მიდიოდა შობილების სანახავათ. პოლკოვნიკმა გვედევანიშვილმა უთხრა გენ. გუბერნატორის ადიუტანტს, რომ ის მოვიდა მნიშვნელოვან და საჩქარო საქმეზე მოსალაპარაკებლოთ და საჭიროა პირადად მოელაპარაკოს გენერალ გუბერნატორს, მაგრამ მიუხედავად ამისა, როგორც გვედევანიშვილს განუცხადეს, ავადმყოფობის გამო გენ.-გუბერნატორმა ვერა სცნო შესაძლებლოთ მიეღო იგი, როგორც იმ დღეს, ისე მეორე დღეს, როდესაც პოლკოვნიკი გვედევანიშვილი მეორეთ მივიდა მასთან. მიმჩნია რა საქართველოს მთავრობის ოფიციალურ წარმომადგენელს პოლკოვნიკ გვედევანიშვილისადმი ბრიტანის წარმომადგენელის მიერ ბათუმში ასეთი მოპყრობა შეურაცხყოფათ და სრულიად დაუშვებლოთ, ჩემი მთავრობის დაფლებით ვაცხადებ ვენერგიულ პროტესტს საქართველოს მთავრობის ოფიციალურ წარმომადგენლისადმი ასეთი მოპყრობის გამო და ვაცხადებ, რომ საქართველოს მთავრობამ პოლკოვნიკი გვედევანიშვილი გამოიწვია ბათუმიდან, ვიდრე ბრიტანის მისიისაგან შესაფერ დაკმაყოფილებას არ მიიღებს. საგარეო საქმეთა მინისტრი. ე. გეგეჰკორი.

რა უნდა იცოდეს ყოველმა ამომრჩეველმა

(ამონაწერი დამფუძნებელი კრების არჩევნების კანონიდან).

- საარჩევნო ბარათების მიცემა და დათვლა
- 53. ხმის მიცემა სწარმოებს საარჩევნო ბარათებით.
- 54. საარჩევნო ბარათები გარეგნობით ერთნაირი უნდა იყოს.
- 55. თვითელი საარჩევნო ბარათი უნდა შეიცავდეს ერთ-ერთ გამოცხადებულ საკანდიდატო სიას; ამ სიაში არავითარი ცვლილების შეტანა არ შეიძლება, არცერთი კანდიდატის მეორის ადგილზე გადატანა. ბარათს უნდა ჰქონდეს ნუმერი საკანდიდატო სიისა და სახელწოდება ამ სიის წარმომადგენელი ორგანიზაციისა, თუ მას ორგანიზაციის სახელი აქვს დართული.
- 56. კანვერტები საარჩევნო ბარათებისთვის უნდა იყოს ერთნაირი, არაგამჟივრავალი სუფთა და ზედ უნდა იყოს დასმული ბეჭდი ცენტრალურ საარჩევნო კომისიისა.

57. საარჩევნო ბარათები და კონვერტები მზადდება ცენტრალურ საარჩევნო კომისიის განკარგულებით.

ყველა წარმოდგენილი საკანდიდატო სიებისთვის მზადდება თანასწორი რაოდენობის საარჩევნო ბარათების.

59. ბარათები და კონვერტები დაშვებისთანავე დაეგზავნება ცენტრალური კომისიის განკარგულებით მთავარ საქალაქო, სამაზრო და საოლქო კომისიებს.

61. მთავარი საქალაქო და საოლქო წვრილი საარჩევნო კომისია ვალდებულია დაუბრუნოს თვითველ ამომრჩეველს არა უგვიანეს ორი დღისა არჩევნების დაწყებამდე თითო ცალი საარჩევნო ბარათი ყოველ გამოცხადებულ საკანდიდატო სიისა და სახელობითი მოწმობა ქალაქის ამომრჩევლებს.

იმას ვისაც უფლება აქვს მიიღოს სახელობითი მოწმობა და საარჩევნო ბარათები, მაგრამ რაიმე მიზეზის გამო არ მიუღია, მიეცემა: მოწმობა—ქალაქის მთავარ კომისიაში არჩევნების დღემდე, საარჩევნო ბარათები კი ქალაქის საუბნო საარჩევნო კომისიაში არჩევნების დღის.

62. საქალაქო და საოლქო საზოგადოების საარჩევნო კომისიები მზადდებიან პირამორტილ საარჩევნო ყუთებს, საარჩევნო ბარათების ჩასაშვებად და უგზავნიან მათ მცირე საარჩევნო ერთეულებს.

64. თვითველ საარჩევნო შენობაში უნდა იყოს ერთი, ან რამდენიმე მოფარებული ადგილი, რომ ამომრჩეველს, არჩევნების საიდუმლოების დაურღვევლად შევძლოს ჩასდოს კონვერტში საარჩევნო ბარათი.

67. საარჩევნო შენობაში არ შეიშვება: 1) შეიარაღებულნი და 2) ისინი, ვისაც ცხადათ ეტყობა, რომ მთვრალია.

68. თავჯდომარეს უფლება აქვს საჭიროების მიხედვით, თანხმად კომისიის დადგენილებისა, მოსთხოვოს სამოქალაქო და სამხედრო დაწესებულებას გამოუგზავნონ მილიციელები, ან ჯარისკაცები.

მილიციელები და ჯარისკაცები სავსებით ემორჩილებიან თავჯდომარეს და იმყოფებიან მხოლოდ მის განკარგულებაში.

69. თუ წესრიგი დაირღვა, ან თუ ვინმე კომისიის ან მისი თავჯდომარის განკარგულებას არ დაემორჩილა, კომისიის შეუძლია დაადგინოს შეიყვანოს მილიციელები და ჯარისკაცები შენობაში სადაც არჩევნები სწარმოებს. თუ თავჯდომარის მოთხოვნა არაა, ასე საარჩევნო შენობაში არავითარი შეიარაღებული ძალის შეყვანა არ შეიძლება.

71. საარჩევნო ბარათი ამომრჩეველმა თვითონ უნდა მიიტანოს და ჩააგდოს საარჩევნო ყუთში.

72. კონვერტს რომ მიიღებს ამომრჩეველი, მიღის მოფარებულ ადგილას და იქ ჩასდებს კონვერტში საარჩევნო ბარათს, დაბრუნდება საარჩევნო ყუთთან და გადასცემს დაბეჭდილ კონვერტს კომისიის თავჯდომარეს, რომელიც მის თვალწინ ჩააგდებს კონვერტს ყუთში.

76. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის განკარგულებისამებრ დაშვებულ საარჩევნო ბარათებთან ერთად ნამდვილ ბარათებად ჩითვლება ისინიც, რომელთა ტექსტი იმ ნაირივეა.

შენიშვნა: საბატო შემთხვევაში საარჩევნო ბარათების მაგიერ შეიძლება ნამდვილად ჩითვალოს სუფთა ქაღალდზე ხელით დაწერილი ან დაბეჭდილი შესაფერისი ნომერი.

77. ნამდვილად არ ჩითვლება: 1) საარჩევნო ბარათი, რომელიც არ შეეფერება მე-54, 55, 56 მუხლებს; 2) ბარათებს, რომელიც შეუვსებელია; 3) ბარათი, ხელმოწერილი ამომრჩევლის მიერ, ან ისეთი, რომელზედაც წაშლილია რაიმე, ან ამოღებული ან ზედ რაიმე გამოსაცნობი ნიშანი ახის, ან თუ ისეთ კონვერტში დგეს, რომელთაც ასეთი ნიშნები აქვთ; 4) თუ კონვერტში ერთზე მეტია ბარათი და მათი შინაარსი ერთი და იგივე არაა; თუ ერთ კონვერტში რამდენიმე ერთისა და იმავე შინაარსის ბარათია, ყველა ერთ ბარათად ჩითვლება.

არჩევნების თავისუფლებისა და სისწორის დაცვა.

93. ვინც თავის ნებით მოაძრობს, მოახვეს, ზემოდან რასმე გადააფარებს ან შესცვლის საჯაროდ გამოფენილ საარჩევნო მოწოდებას, ცნობას ან სიას ამომრჩეველთა იმ ჯგუფებისას, რომელთაც საკანდიდატო სიები წარმოადგენიათ, დაისჯება დატუსაღებით არა უმეტეს ერთის თვის ვადისა ან დაჯარიმებულ იქნება ფულით არა უმეტეს სამასი მანეთისა.

100. ვინც პირივეთაზე ძალადობით, დასჯელის (наказанием) მუქარით, მოტყულებით, ძალაუფლების ბოროტად მოხმარებით ან ეკონომიკურის დამოკიდებულების საშუალებით ხელს შეუშლის საარჩევნო უფლების შექონის თავისუფლად განახორციელოს ეს უფლება, — დაისჯება სატუსაღოში ჩამწყვედვით.

დაისჯება აგრეთვე შეცდა ასეთის დანაშაულის ჩადენისა.

101. ვინც ძალადობის საშუალებით, მუქარით, უწყსობის მოხდენით, საარჩევნო სიების ან საარჩევნო ბარათების და ყუთების გაფუჭებით, ან საარჩევნო კომისიის წევრებზე ძალადობის ხმარებით ხელს შეუშლის არჩევნების წესიერად წარმოებას საარჩევნო კომისიის შენობაში, — დაისჯება გამასწორებელ სახლში ჩამწყვედვით.

102. ვინც უწყსობით, დაშინებით ან მიმოსვლის საშუალების მოსაპოვით ხელს შეუშლის ამომრჩეველთა ნაწილს გიმოიყვანოს საარჩევნო უფლება, — დასჯილ იქნება გამასწორებელ სახლში ჩამწყვედვით არა უმეტეს სამის წლის ვადისა.

დაისჯება აგრეთვე შეცდა ასეთის დანაშაულის ჩადენისა.

104. ვინც ამომრჩეველს გადაიბირებს დაპირებით მისთვის ან მისი ოჯახის წევრისთვის პირადი ან ქონებრივის სარგებლობის მიცემით, რომ უკანასკნელმა არ მიიღოს მონაწილეობა დამფუძნებელ კრების არჩევნებში, — დაისჯება სატუსაღოში ჩამწყვედვით.

დაისჯება აგრეთვე შეცდა ასეთის დანაშაულის ჩადენისა.

ასეთივე სასჯელით დაისჯება ამომრჩეველი, რომელსაც მოუთხოვნიან ან მიუღია პირადი რამ სარგებლობა ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნუშნულის მიზნით.

100. ვინც განზრახ დამახინჯებს ხმის მიცემის შედეგებს საარჩევნო ბარათების ჩამორთმევით, დათვლის ან გამოკვეყნების დროს, ან და განზრახ ვააფუჭებს, ან მოიტაცებს მიცემულ საარჩევნო ბარათებს ან საარჩევნო წარმოებას, ან სიყალბით ჩაუმატებს საარჩევნო ბარათებს ან შესცვლის საარჩევნო წარმოებას, დაისჯება გამასწორებელ სახლში ჩამწყვედვით არა უმეტეს სამის წლის ვადისა.

ამ დანაშაულის ჩადენის შეცდაც დაისჯება.

108. ვინც, წინააღმდეგ კანონისა, გამოაშკარავებს ხმის მიცემის საიდუმლოებას დამფუძნებელ კრების არჩევნებში, — დაისჯება დატუსაღებით.

190. წევრი საარჩევნო კომისიისა ან სხვა თანამდებობის პირი, რომელიც განზრახ დაარღვევს დამფუძნებელი კრების საარჩევნო დებულებას იმ მიზნით, რომ გავლენა მოახდინოს არჩევნების მსჯელობაზე ამა თუ იმ საკანდიდატო სიის სასარგებლოდ თუ საზიანოდ, თუ ამისთვის უფრო სასტიკი სასჯელი არ მოეწიება, — დაისჯება დატუსაღებით.

ქართველ მიგრაციულ ქართველთა ლეგიონი

იწვევს მონაღისეებს ახალციხეში მოღალატეების წინააღმდეგ საბრძოლველად! მამულიშვილნო, ერთხელ კიდევ დაუმტკიცოთ მტრებს ქართველი ხალხის გმირობა! მოიყარეთ თავი ლეგიონის დროშის ქვეშ!

მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა. მეორე ვაჟთა გიმნაზიის შენობა. ლეგიონის სარდალი ლეო კერესხელიძე.

მეხილეთ ა მხანაგობა „ქართლი“

ამით აცხადებს, რომ მის საწყობებიდან იყიდება დიდძალი ხილი ვაგონოვით და ფუთოვით, როგორც კერძო პირთა, ისე დაწესებულებათათვის ფრიად ხელმისაწვდომ ფასებში. იარბუჯაში, მუხრანთან სახლი ამხ. „ქართლი“.

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის.

ყოველ დღიურ გაზეთ „სალი კლდე“-ზე. გაფთხის ფასი:

ერთი თვით 10 მან. | სამი თვით 25 მან. | ექვსი თვით 50 მან. | ერთი წლით 100 მან.

ხელის მოწერა და განცხადებანი მიიღება დილის 10 საათიდან 3 საათამდე.

გელეფონი № 18-81.

კონტორა ქართულ ქარვასლაში, სასახლის ქ. № 5.

„კლდის“ ბიზნეს-კონსულტი
 დამფუძნებელი კომპანია
 ბრიგოლ ვეფახელის
 „ნახ.-დამოკრთიული პარტია.“
 დამით ვაჩხაძის
 „მუღმივი ჯარი თუ“
 „სახალსო მილიცია“
 მინილ მაჩაბელის
 „მიწის საკითხი“
 ვალვა ქარუშიძის
 სამღვთო სჯულის
 სწავლავის გაუქმება.
 თითო წიგნის ფასი 15 შუკრი.

საქართველოს მუხრანისა და მიწის მასაპოტრატის კავშირის საბჭო.
 ამით აცხადებს, რომ ყოველნაირი ცნობების მიღება და კავშირში წევრათ ჩაწერა შეიძლება შემდეგის მისამართით: ბარათინ-სკის დაღმართი № 5. სამეურნეო საზოგადოების შენობაში.

ბათუმის ქართველთა
 ეროვნული საბჭო ხსნის სრულ უფლებიან ქართულ გიმნაზიებს ორივე სქესისთვის საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ გამოამუშავებული პროგრამით. საბჭო სთხოვს მშობლებს, რომელთაც სურთ მიაბარონ ხსენებულ გიმნაზიაში თავიანთი შვილები მიაწოდონ ეროვნულ საბჭოს ქ. ბათუმში შემდეგი ცნობები:

1. სქესი მოსწავლისა,
2. რაოდენობა და
3. რომელ კლასში სურს შესვლა.

სწავლის უფლება იქნება არა უმეტეს იმისა, რაიც საქართველოს რესპუბლიკის სხვა გიმნაზიებშია. სწავლა დაიწყება ახლო მომავალში. მათ, ვინც საქართველოს რესპუბლიკის გიმნაზიებში უკვე შეიტანეს მეორე ნახევარი სწავლის ფულით, ეს ფული დაუბრუნდებათ.

ბათუმის ქართველთა ეროვნული საბჭო.